

ÚVOD	9	4. LIDSKÝ HLAS, ŘEČ A JAZYK	73
HISTORIE MODELOVÁNÍ LIDSKÉHO HLASU	13	4.1. Lidský hlas	73
1. AKUSTICKÉ KAVITY	18	4.1.1. Charakteristiky lidského hlasu	73
1.1. Kavity jednoduchých tvarů	18	4.1.1.1. Frekvenční složky hlasu	75
1.1.1. Trubice na obou koncích otevřená	20	4.1.1.2. Znělost a neznělost	78
1.1.2. Trubice na levém konci uzavřená, na pravém otevřená	21	4.1.1.3. Barvitost hlasu	78
1.1.3. Trubice na obou koncích uzavřená	22	4.1.2. Vývoj lidského hlasu	81
1.1.4. Kónický tvar trubice	22	4.1.3. Hlasové registry (rejstříky)	83
1.2. Kavity odstupňovaných příčných průřezů	23	4.1.4. Experimentální analýza hlasových rejstříků. Zpívání „do masky“	86
1.3. Analýza akustických vlastností obecné kavity	25	4.1.5. Zpěvní hlas	91
1.3.1. Experimentální analýza	25	4.1.6. Vokální fluktuace	95
1.3.2. Počítačová analýza	28	4.2. Řeč, jazyk, hlásky	96
2. DECHOVÉ HUDEBNÍ NÁSTROJE	29	4.2.1. Řeč	96
2.1. Vlastnosti hudebních nástrojů. Tónové stupnice	29	4.2.2. Jazyk	96
2.2. Dechové nástroje	30	4.2.3. Hlásky	98
2.2.1. Obecné charakteristiky	30	4.2.3.1. České hlásky	100
2.2.2. Dřevěné dechové nástroje	32	4.2.3.2. Anglické hlásky	101
2.2.3. Žestové nástroje	43	4.3. Sonogram – spektrogram	102
2.2.4. Varhany	51	4.4. Fonoskopie – identifikace osob podle hlasu	103
2.2.5. Srovnání dechových nástrojů. Intenzita zvuku	59	5. GENEROVÁNÍ LIDSKÉHO HLASU. ANATOMIE A FYZIOLOGIE HLASU	105
3. HLASOVÉ ÚSTROJÍ	61	5.1. Mechanismus generování hlasu	105
3.1. Dýchací soustava	61	5.1.1. Fyziologie hlasového ústrojí	105
3.2. Hlasové ústrojí	63	5.1.2. Fyziologie hrtanu	107
3.2.1. Schéma hlasového ústrojí	63	5.1.3. Fyziologie hlasivek	109
3.2.2. Anatomie hlasového ústrojí	65	5.1.4. Zdrojový hlas	111

5.2.	Fonace	113	8.	HARMONICKÝ ZPĚV	205
5.2.1.	Proces fonace	113	8.1.	Harmonické	205
5.2.2.	Typy fonace	115	8.2.	Normální hlas, normální zpěv	206
5.3.	Vokální trakt, formanty	120	8.3.	Harmonický zpěv, hrdelní zpěv	207
5.3.1.	Vokální trakt	120	8.4.	Manipulace s harmonickými složkami	212
5.3.2.	Formanty	122	8.5.	Styly harmonického (hrdelního) zpívání	213
5.3.3.	Přenosové funkce vokálního traktu	124	8.5.1.	Oblast Tuva a jižní Asie	213
5.4.	Teorie zdroj – filtr pro generování hlasu	127	8.5.2.	Celosvětové styly – Amerika a Evropa	216
5.5.	Vokální trakt – hudební nástroj	136			
6.	ARTIKULACE	140	9.	ABSORPČNÍ VLASTNOSTI MĚKKÝCH TKÁNÍ VOKÁLNÍHO TRAKTU	217
6.1.	Artikulace. Artikulátory	140	9.1.	Parametry akustického tlumení	217
6.2.	Místa a způsoby artikulace	145	9.2.	Experimentální analýza akustických pohltivostí měkkých tkání	218
6.3.	Artikulace samohlásek	152	9.2.1.	Impedanční trubice	218
6.3.1.	Vlastnosti artikulace	152	9.2.2.	Metoda doznívání	221
6.3.2.	Charakteristiky vokálních traktů. Spektra samohlásek	154	9.2.3.	Metoda poloviční šířky pásma	223
6.3.3.	Formanty	162	9.3.	Analýza výsledků	224
6.4.	Artikulace souhlásek	167	9.4.	Konečno-prvkové modelování reálných vokálních traktů	225
6.4.1.	Artikulace	167	9.5.	Spektrální vlastnosti reálných modelů vokálních traktů samohlásek	234
6.4.2.	Mapy českých souhlásek	173	9.5.1.	Model vokálního traktu pro samohlásku „a“	234
6.5.	Fonetické mapy samohlásek a souhlásek	175	9.5.2.	Model vokálního traktu pro samohlásku „i“	236
7.	FORMANTOVÁ STRUKTURA HLÁSEK	179	10.	TEORIE FONACE: MYO-ELASTO AERODYNAMICKÁ	238
7.1.	Cílové (ustálené) formanty	179	10.1.	Myo-elasto aerodynamická teorie	240
7.1.1.	Samohlásky	179	10.1.1.	Základní část	240
7.1.2.	Formanty souhlásek	181	10.1.2.	Hlasivkový proud	242
7.2.	Přechody formantů	192	10.1.2.1.	Model LF	243
7.2.1.	Samohlásky	192	10.1.2.2.	Charakteristiky signálu hlasivkového pulzu	246
7.2.2.	Souhlásky versus samohlásky	194	10.1.2.3.	Měření hlasivkových pulzů	248
7.2.3.	Přechody artikulátorů ve vazbě souhlásek a samohlásek	200	10.1.3.	Modely funkce hlasivek	249
7.3.	Experimentální analýza akustických módů lidského vokálního traktu	201	10.1.4.	Hodnocení myo-elasto aerodynamické teorie	268

11. TEORIE FONACE: BUBLINY TLAKOVÉHO VZDUCHU	270
11.1. Princip bublin tlakového vzduchu	270
11.2. Experimentální analýza umělých hlasivek	275
11.2.1. Konstrukce umělých hlasivek	275
11.2.2. Schéma experimentu	275
11.2.3. Zdrojový hlas umělých hlasivek	277
11.3. Charakteristiky umělých hlasivek	284
11.4. Charakteristiky bublin vzduchu	292
11.5. Počítačové modelování charakteristik fonace	296
11.6. Interakce hlasivek s proudícím vzduchem	307
11.7. Hodnocení principu bublin	314
11.8. Posouzení myo-elasto aerodynamické teorie z pohledu principu teorie bublin	315
12. NÁHRADNÍ ZDROJOVÉ HLASY	320
12.1. Laryngektomie. Tracheostomie	320
12.2. Rehabilitace hlasu po totální laryngektomii	323
12.2.1. Historie náhradních zdrojových hlasů	323
12.2.2. Klasické metody náhradních hlasů. Rehabilitace hlasu	324
12.2.3. Spektrální analýza samohlásek generovaných jícnovým hlasem	332
12.3. Další možnosti tvorby náhradních hlasů	335
12.3.1. Vibrační elementy hlasových protéz typu Groningen	336
12.3.2. Náhradní hlasové elementy typu VUT Brno	341
12.3.2.1. Náhradní hlasivky s pryžovými členy	341
12.3.2.2. Vliv kavity před a za hlasivkou	342
12.3.2.3. Jazyčkové elementy hlasových protéz	345
12.3.2.4. Kombinace modelu vokálního traktu s hlasovým elementem	352
12.3.2.5. Hlasové elementy pro šepot	355
12.3.2.6. Externí buzení vokálního traktu	358

13. PORUCHY HLASU	363
14. ŠÍŘENÍ VLNĚNÍ LIDSKOU LEBKOU	371
14.1. Konečno-prvkový model lebky	371
14.2. Spektrální charakteristiky struktury lebky	372
14.3. Buzení struktury lebky harmonickou silou	374
14.4. Buzení struktury lebky impulzní silou	375
LITERATURA	378
SUMMARY - Secret of the human voice	387